

Πρακτικές οδηγίες για τη δημιουργία προσβάσιμων ιστοτόπων με τη χρήση του open source CRM WordPress

Περιεχόμενα

1. Εισαγωγή	1
2. Χρήση θέματος εμφάνισης που τηρεί τις βασικές αρχές προσβασιμότητας	2
3. Προσαρμογή του θέματος σε απλή διάταξη (layout)	3
4. Χρωματικοί συνδυασμοί	3
5. Γραμματοσειρές ιστότοπου	4
6. Εγκατάσταση πρόσθετου προσβασιμότητας (accessibility plugin)	4
7. Οδηγίες για τους συντάκτες περιεχομένου	5
8. Έλεγχος προσβασιμότητας ιστοτόπου	6

1. Εισαγωγή

Το δημοφιλές opensource CRM WordPress¹ στις τελευταίες του εκδόσεις του δίνει ιδιαίτερη βαρύτητα στο τομέα της προσβασιμότητας και της συμβατότητας με το πρότυπο WCAG 2². Στόχος είναι οι προγραμματιστές που συνεισφέρουν στον πυρήνα του WordPress ή δημιουργούν πρόσθετα (add-ons) και θέματα εμφάνισης (themes) γι' αυτό, να κάνουν όλες τις απαραίτητες ενέργειες ώστε ένας ιστότοπος βασισμένος σε WordPress να είναι καταρχήν συμβατός με το πρότυπο WCAG 2.1. Για το σκοπό αυτό το WordPress.org διαθέτει ένα ολόκληρο εγχειρίδιο³.

Η χρήση του WordPress ως βασικού CRM για τη δημιουργία ενός ιστοτόπου, δεν αρκεί από μόνη της για διασφαλίσει ότι παράγεται ένας πλήρως προσβάσιμος ιστότοπος, καθώς απαιτείται και η ανάρτηση προσβάσιμου υλικού, η οποία ανήκει στον ιδιοκτήτη του ιστοτόπου.

¹ <https://wordpress.org>

² <https://wordpress.org/about/accessibility/>

³ <https://make.wordpress.org/accessibility/handbook/>

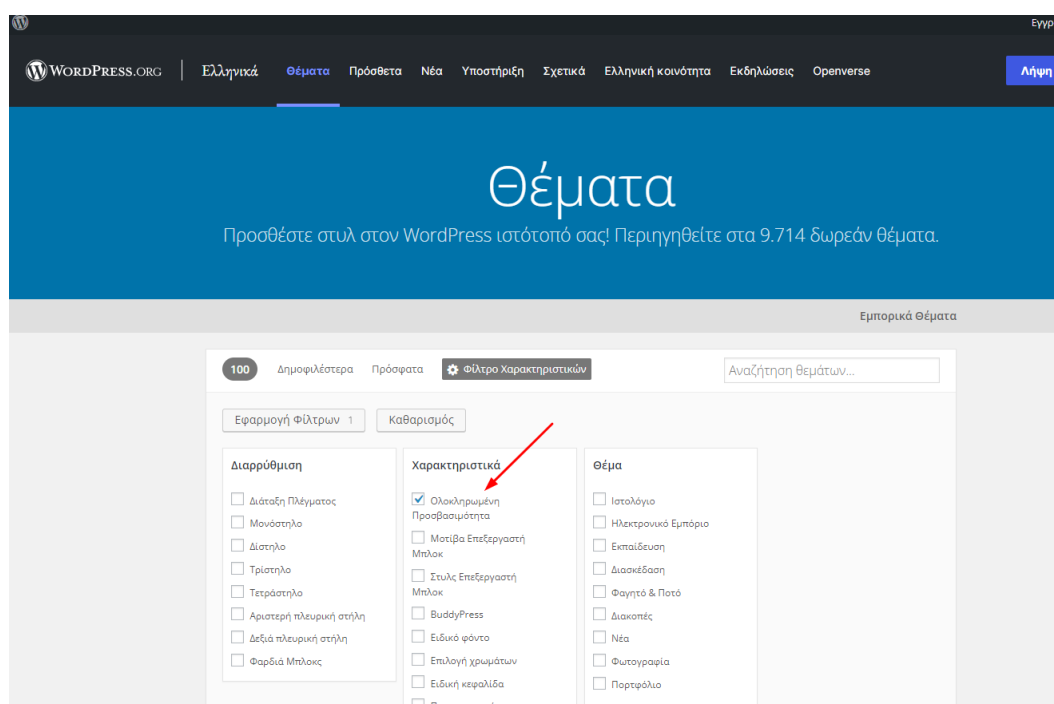
Ακολουθούν βασικές αρχές και οδηγίες, οι οποίες διευκολύνουν την επίτευξη της προσβασιμότητας ενός WordPress ιστότοπου, σε συνδυασμό με την τήρηση όσων έχουν προαναφερθεί στις γενικές οδηγίες προσβασιμότητας.

2. Χρήση θέματος εμφάνισης που τηρεί τις βασικές αρχές προσβασιμότητας

Η εμφάνιση ενός ιστοτόπου είναι ένα από τα βασικά ζητήματα που επηρεάζουν κατά πόσο αυτός είναι προσβάσιμος από όλους. Για παράδειγμα, αν το φόντο και το κείμενο δεν έχουν την απαιτούμενη αντίθεση φωτεινότητας ή αν τα γράμματα είναι πολύ μικρά, ο ιστότοπος δεν είναι προσβάσιμος από άτομα με συγκεκριμένα προβλήματα όρασης.

Στη νεότερη έκδοση του WordPress, το θέμα εμφάνισης (theme) που το συνοδεύει υλοποιήθηκε λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές αρχές προσβασιμότητας. Επιπλέον, στο αποθετήριο⁴ του WordPress.org μπορεί κανείς να βρει και άλλα προσβάσιμα θέματα εμφάνισης. Η αναζήτηση θέματος γίνεται μέσω ειδικής σελίδας⁵ (Εικόνα 1). Εκεί, πατώντας το «Φίλτρο χαρακτηριστικών» θα εμφανιστούν διάφορες επιλογές. Επιλέγοντας το χαρακτηριστικό «Ολοκληρωμένη Προσβασιμότητα» και στη συνέχεια το πλήκτρο «Εφαρμογή φίλτρων» εμφανίζονται τα θέματα εμφάνισης που έχουν χαρακτηριστικά προσβασιμότητας. Στη συνέχεια, μπορεί κανείς να κατεβάσει το θέμα που ταιριάζει στην αισθητική του και να το εγκαταστήσει στον ιστότοπο του.

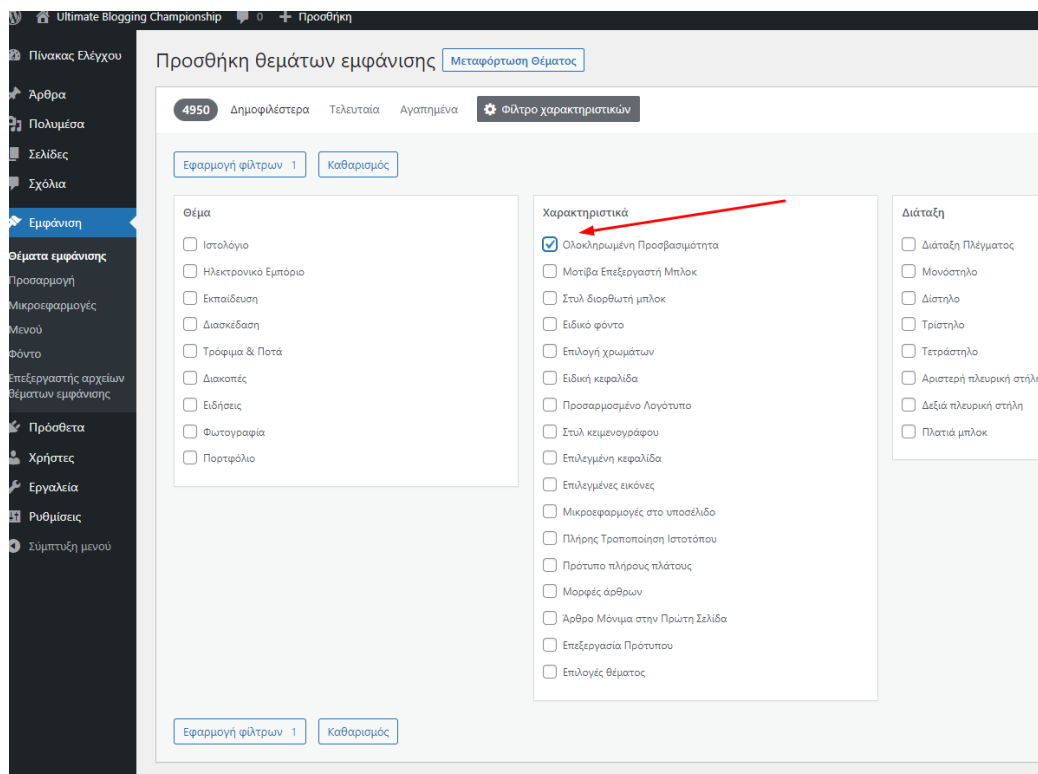
Εναλλακτικά **απευθείας από το διαχειριστικό περιβάλλον ενός WordPress ιστότοπου**, μπορεί κανείς μέσω της διαχειριστικής σελίδας «Εμφάνιση» → Θέματα Εμφάνισης, και πατώντας το πλήκτρο «Προσθήκη νέου», από την καρτέλα «Φίλτρο χαρακτηριστικών» να επιλέξει το χαρακτηριστικό το «Ολοκληρωμένη Προσβασιμότητα» και στη συνέχεια το πλήκτρο «Εφαρμογή φίλτρου» για να εμφανιστούν τα σχετικά θέματα εμφάνισης και να ενεργοποιήσει αυτό που επιθυμεί (Εικόνα 2).

Εικόνα 1 Αναζήτηση για θέμα εμφάνισης στο αποθετήριο του WordPress.org

⁴ <https://el.wordpress.org/themes/>

⁵ <https://el.wordpress.org/themes/>

Εικόνα 2 Αναζήτηση για θέμα εμφάνισης μέσα από το διαχειριστικό περιβάλλον

Τονίζεται ότι η επιλογή ενός θέματος εμφάνισης με χαρακτηριστικά προσβασιμότητας, δεν εγγυάται την τήρηση των προδιαγραφών WGAC (καθώς πρέπει να τηρηθούν και οι κανόνες που αφορούν το αναρτώμενο περιεχόμενο), αλλά είναι ένα σημαντικό βήμα για την επίτευξη τους.

3. Προσαρμογή του θέματος σε απλή διάταξη (layout)

Κάποια θέματα εμφάνισης ιστοτόπων WordPress παρέχουν τη δυνατότητα επιλογής διάταξης των διαφόρων στοιχείων που προβάλλονται σε μία ιστοσελίδα. Από την πλευρά της προσβασιμότητας, η χρήση απλής καθαρής διάταξης και ξεκάθαρα διαχωρισμένων περιοχών περιεχομένου αλλά και η χρήση κενών περιοχών, διευκολύνει τον επισκέπτη κατά την πλοήγηση του και στην κατανόηση του περιεχομένου.

4. Χρωματικοί συνδυασμοί

Η επιλογή των χρωμάτων ενός ιστοτόπου αποτελεί βασικό θέμα στην προσβασιμότητά του, καθώς δεν πρέπει να δημιουργούν πρόβλημα στην πρόσβαση ατόμων που έχουν π.χ. αχρωματοψία, χαμηλή όραση ή δυσλεξία. Έτσι, κατά την προσαρμογή των χρωματικών ρυθμίσεων του ιστοτόπου, πρέπει να επιδιώκεται η χρήση χρωματικών συνδυασμών φόντου, κειμένου που τηρούν την αναλογία χρωματικής αντίθεσης που δίνεται σε σχετική οδηγία⁶.

Χρήσιμοι ιστότοποι για τον έλεγχο της χρωματικής αντίθεσης μεταξύ δύο χρωμάτων και της κάλυψης της παραπάνω οδηγίας είναι:

- <https://webaim.org/resources/contrastchecker/>
- <https://contrast-ratio.com/>
- <http://colorsafe.co/>

⁶ <https://www.w3.org/TR/WCAG21/#contrast-minimum>

Τέλος, οι δημοφιλείς φυλλομετρητές έχουν σχετικά add-ons (αναζητήστε για color contrast add-ons).

5. Γραμματοσειρές ιστότοπου

Η «τυπογραφία» του ιστότοπου (γραμματσειρές, μεγέθη, χρώματα γραμμάτων) επηρεάζει την προσβασιμότητα του. Η τυπογραφία ενός ιστοτόπου, διαχωρίζεται σε δύο κομμάτια:

- Τυπογραφία που ορίζεται από το θέμα εμφάνισης.
- Τυπογραφία που ορίζεται κατά τη συγγραφή ενός άρθρου/ ή αλλού τύπου περιεχομένου από τον κάθε συντάκτη.

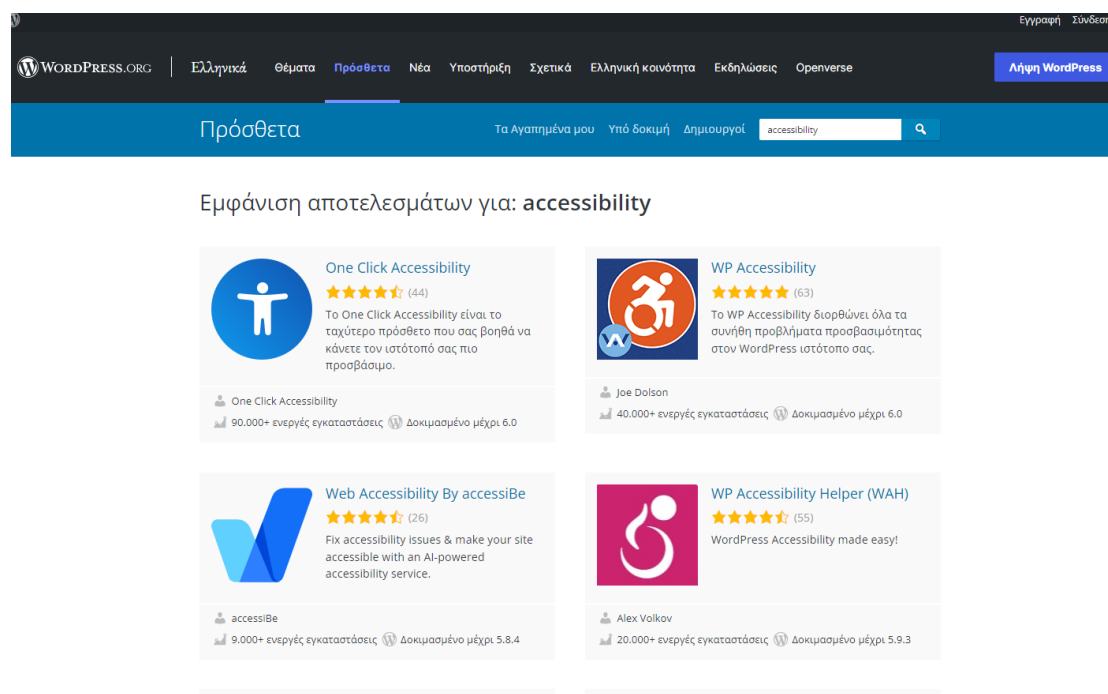
Κάποια θέματα εμφάνισης του WordPress δίνουν στον διαχειριστή τη δυνατότητα να επιλέξει διαφορετική γραμματοσειρά για τα επιμέρους τμήματα του ιστοτόπου. Στην περίπτωση αυτή κατά την επιλογή του θα πρέπει κανείς να έχει υπόψη του τα παρακάτω:

- Συνίσταται η χρήση των «απλών» καθαρών γραμματοσειρών
- Τα καλλιγραφικά κείμενα είναι δυσανάγνωστα.
- Το ελάχιστο μέγεθος των γραμμάτων καλό είναι να μην είναι κάτω από 16px.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε σε σχετική ιστοσελίδα⁷.

6. Εγκατάσταση πρόσθετου προσβασιμότητας (accessibility plugin)

Πέρα από τα παραπάνω, ένας επιπλέον τρόπος για την κάλυψη των απαιτήσεων προσβασιμότητας είναι η χρήση ενός πρόσθετου προσβασιμότητας. Υπάρχει πληθώρα διαθέσιμων στο αποθετήριο⁸ του WordPress.org.

The image shows a screenshot of the WordPress.org website's plugin search results for the keyword 'accessibility'. The header includes the WordPress logo, 'WORDPRESS.ORG', and navigation links like 'Ελληνικά', 'Θέματα', 'Πρόσθετα', 'Νέα', 'Υποστήριξη', 'Σχετικά', 'Ελληνική κοινότητα', 'Εκδηλώσεις', and 'Openverse'. A search bar at the top right contains the text 'accessibility'. Below the header, the search results are displayed under the heading 'Εμφάνιση αποτελεσμάτων για: accessibility'. There are four plugin cards visible: 1. 'One Click Accessibility' with a 4.4-star rating, 90,000+ active installations, and version 6.0. 2. 'WP Accessibility' with a 4.6-star rating, 40,000+ active installations, and version 6.0. 3. 'Web Accessibility By accessiBe' with a 4.2-star rating, 9,000+ active installations, and version 5.8.4. 4. 'WP Accessibility Helper (WAH)' with a 4.5-star rating, 20,000+ active installations, and version 5.9.3. Each card includes a brief description of the plugin's functionality.

Εικόνα 3 Κάποια από τα πρόσθετα προσβασιμότητας από το [wordpress.org/plugins](https://el.wordpress.org/plugins/search/accessibility/)

⁸ <https://el.wordpress.org/plugins/search/accessibility/>

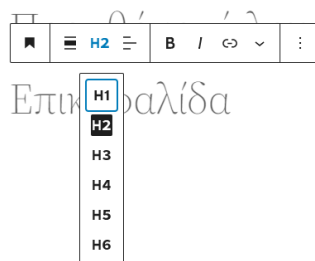
Η χρήση ενός τέτοιου πρόσθετου δεν λύνει όλα τα προβλήματα προσβασιμότητας, αλλά βοηθάει στην επίλυση των περισσότερων από αυτά.

Σημείωση: Στους ιστοτόπους σχολείων που φιλοξενούνται στο <https://webhost.sch.gr> και έχουν δημιουργηθεί με τη χρήση των προδιαμορφωμένων θεμάτων WordPress και στο <https://blogs.sch.gr> υπάρχει προεγκαταστημένο το πρόσθετο WP Accessibility Helper (WAH).

7. Οδηγίες για τους συντάκτες περιεχομένου

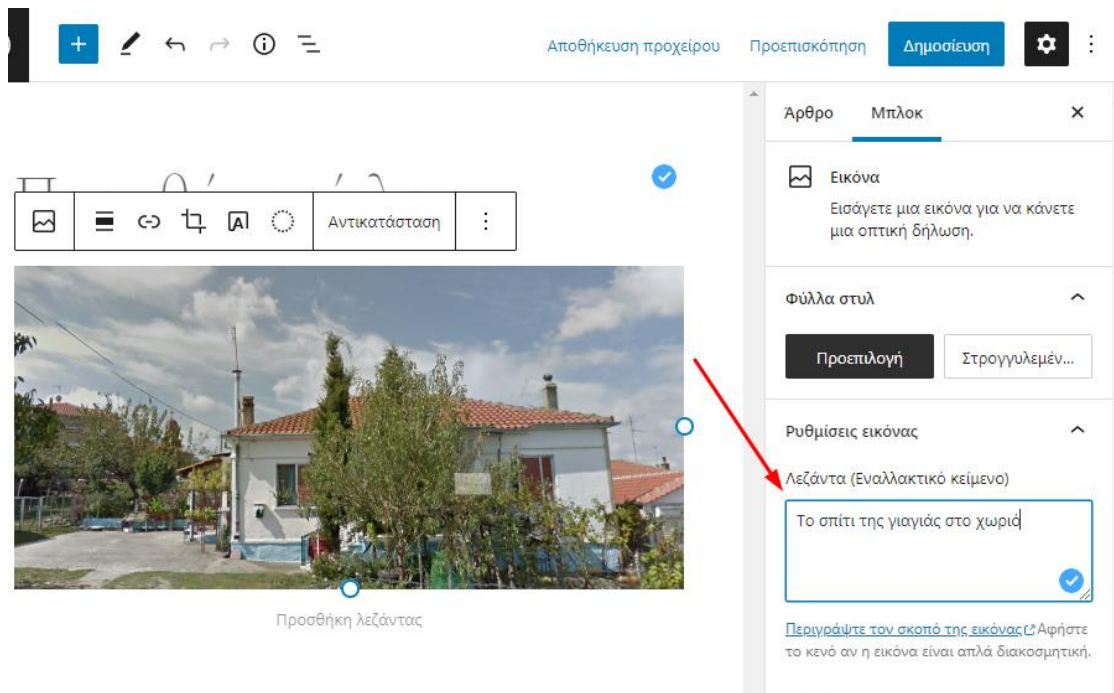
Σε έναν ιστότοπο, πέρα από το πως έχει υλοποιηθεί, ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο για τη διατήρηση των χαρακτηριστικών προσβασιμότητας, παίζει το περιεχόμενο που αναρτάται. Οι συντάκτες περιεχομένου στον ιστότοπο πρέπει να έχουν υπόψη τους τις βασικές αρχές ανάρτησης περιεχομένου, οι οποίες περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα ακόλουθα:

1. Να τηρούν την ιεραρχία των επιπέδων κειμένου.
2. Να αποφεύγουν τη χρήση διαφορετικής γραμματοσειράς από την προκαθορισμένη του επιπέδου που έχουν επιλέξει. Να αποφεύγουν την αλλαγή μεγέθους και αποστάσεων των γραμμάτων.
3. Να διατηρούν προτάσεις και παραγράφους μικρού μήκους.
4. Να αποφεύγουν τη χρήση κεφαλαίων γραμμάτων σε ολόκληρες προτάσεις.
5. Να αποφεύγουν την αλλαγή χρωμάτων εντός του κείμενου ή του φόντου τμήματος κειμένου.
6. Να αξιοποιούν τις επιλογές παραγραφοποίησης και στυλ που δίνονται από το ίδιο το σύστημα δημοσίευσης (H1, H2, παράγραφος κ.α.).

Εικόνα 4 Χρήση επικεφαλίδας σε άρθρο του WordPress 6.0

7. Το κείμενο σε κάθε σύνδεσμο πρέπει να είναι επεξηγηματικό ώστε να είναι κατανοητό στον επισκέπτη, τι θα συμβεί να το πατήσει.
8. Οι σύνδεσμοι πρέπει να ανοίγουν στο ίδιο παράθυρο φυλλομετρητή και όχι σε διαφορετικό.
9. Οι εικόνες πρέπει να είναι συναφείς με το κείμενο και να έχουν εναλλακτικό κείμενο (alt) αν δεν είναι διακοσμητικές.

Εικόνα 5 Προσθήκη εναλλακτικού κειμένου σε άρθρο με WordPress 6.0

10. Τα ενσωματωμένα videos πρέπει να περιέχουν υπότιτλους ή απομαγνητοφωνήσεις για τους κωφούς. Επιπλέον τα videos δεν θα πρέπει να ξεκινούν αυτόματα (autoplay off).
11. Τα αρχεία ήχου πρέπει να συνοδεύονται από απομαγνητοφωνήσεις τους.

8. Έλεγχος προσβασιμότητας ιστοτόπου

Για την επίτευξη των κριτηρίων προσβασιμότητας των οδηγιών WCAG 2.1 επίπεδο AA, χρήσιμα είναι τα εργαλεία ελέγχου συμμόρφωσης, καθώς πέρα από την σήμανση των λαθών, προσφέρουν και οδηγίες για τις αλλαγές που πρέπει να κάνει ένας ιδιοκτήτης ιστοτόπου ώστε ο ιστότοπός του να πληροί τα κριτήρια προσβασιμότητας.

Ο έλεγχος αυτός, σκόπιμο είναι να γίνεται περιοδικά, καθώς όπως προαναφέρθηκε, η προσβασιμότητα ενός ιστοτόπου, αφορά και το περιεχόμενο που αυτός έχει.

Ενδεικτικά εργαλεία ελέγχου προσβασιμότητας είναι παρακάτω:

- WAVE⁹. Είναι διαθέσιμο τόσο αυτοτελώς όσο και ως επέκταση του φυλλομετρητή Chrome (WAVE Evaluation Tool). Εκτός από την επισήμανση λαθών προσφέρει και οδηγίες για την διόρθωση τους.
- Achecker¹⁰.

Επικαιροποιημένη λίστα με εργαλεία ελέγχου προσβασιμότητας εγκεκριμένη από το W3C, βρίσκεται αναρτημένη στο <https://www.w3.org/WAI/ER/tools/>

⁹ <https://wave.webaim.org/>

¹⁰ <https://achecks.ca/achecker>